

MANAVGAT TAŞAĞIL MAHALLESİ GEÇİŞ DÖNEMLERİNDEKİ MÜZİKAL VE KÜLTÜREL DEĞİŞİMLER

DOĞUM-EVLENME-ÖLÜM

Çiğdem YÖNTEM

yontemcgdm@gmail.com

Prof. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

efkayaturkmen@gmail.com

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Özet

İnsan yaşamında doğumdan ölüme kadar geçen süreçte üç farklı geçiş dönemi yer almaktadır. Bu dönemler doğum, evlenme ve ölüm dönemleridir. Geçiş döneminde bireyin eski durumundan yeni durumuna evrilmesi sırasında gerçekleştirilen, yaşadığı toplumun kültüründe yer alan gerek geleneksel gerekse dini uygulamalar ve ritüeller yer almaktadır.

Toplumların geçmişten günümüze sürdürdükleri, gelenekleri, görenekleri, örf ve adetleri, inançları yaşadıkları coğrafyanın da etkisiyle gerçekleştirdikleri ritüelleri kültürünü oluşturmaktadır. Kültür süreç içerisinde değişiklik gösteren canlı bir kavramdır. Bireylerin maddi ve manevi yaşantısında meydana gelen farklılaşmalar kültürel değişimlerine sebep olmaktadır.

Araştırmada Akdeniz bölgesinde yer alan Manavgat Taşagıl Mahallesi'nin halk kültüründe yer alan unsurların değişimleri ele alınmıştır. Manavgat ilçesine 22 km, Antalya ili merkezine 55 km uzaklıkta bulunan mahallenin tarihi, 1500'li yıllara dayanmaktadır. 1940 yılında yapılan nüfus sayımında Taşagıl bucak olarak kayıtlara geçmiştir. Geçmişten günümüze kaza, bucak, belde gibi yerleşim yeri kavramlarıyla adlandırılan Taşagıl, 31.03.2014 tarihinde 6360 sayılı Büyükşehir Kanunu ile belde statüsünden Manavgat'a bağlı mahalle konumuna gelmiştir.

Bu çalışmada söz konusu mahallenin doğum, evlenme ve ölüm dönemlerinde yer alan müzikal ve kültürel değişimleri ele alınmaktadır. Geçiş dönemlerinde yer alan uygulamalar ve türküler kaynak kişilerden derlenmiştir. Ortaya çıkan değişimlerin kayıt altına alınıp bilimsel değerlendirmelerle karşılaştırılması amaçlanmıştır. Alan araştırması, gözlem ve yarı

yapılandırılmış görüşme yöntemlerinin kullanıldığı bu araştırma kültürel mirasın korunması ve bu mirasın zaman içerisinde yaşadığı değişimlerin tespit edilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Taşağıl, Geçiş Dönemleri, Kültürel Değişimler, Müzikal Değişimler

MUSICAL AND CULTURAL CHANGES IN TRANSITION PERIODS IN MANAVGAT TAŞAĞIL NEIGHBORHOOD BIRTH – MARRIAGE – DEATH

Çiğdem YÖNTEM

yontemcgdm@gmail.com

Prof. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

efkayaturkmen@gmail.com

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Abstract

There are three different transition stages in human life from birth to death. These periods are birth, marriage and death. In transition phase, there are some traditional or religious practices and rituals that take place in the culture of the society evolving the person from his old situation into the new situation.

The culture of a society is composed of its tradition, custom, formality, beliefs and rituals influenced by the geography the society live in sustaining from past to the present. Culture is a living term that reflects changes in the process. The differences in the material and spiritual life of individuals cause their cultural changes.

In the research, the changes of the elements in the folk culture of Manavgat Taşağıl Neighborhood in the Mediterranean region were discussed. The history of the neighborhood, which is 22 km from Manavgat district and 55 km from Antalya city center, dates back to the 1500s. In the census made in 1940, it was recorded as Taşağıl subdistrict. Taşağıl, which has been named with the concepts of settlement such as township, subdistrict and town from the past to the present, has become a neighborhood of Manavgat from the status of a town with the Metropolitan Law No. 6360 on 31.04.2014.

In this study, the musical and cultural changes in the periods of birth, marriage and death in Manavgat Taşağıl Neighborhood are discussed. The practices and folk songs in the transition periods were collected from reference people. It is aimed to record the changes and compare them with scientific evaluations. Field research, observation and interview methods were used in data collection. This research is important in terms of preserving the cultural heritage and determining the changes that this heritage has experienced over time.

Key Words: Taşağıl, Transition Periods, Cultural Changes, Musical Changes

GİRİŞ

İnsan topluluklarının yaşamını sürdürdükleri ortamlara bağlı olarak geçmişten günümüze sürdürmekte oldukları gelenek, görenek, örf ve adetleri, inançlarına bağlı olarak gerçekleştirdikleri ritüelleri gibi unsurlar kültürünü oluşturmaktadır. Bu unsurlar aynı zamanda toplumun gelecek nesile bırakabileceği yaşantısından izler taşıyan toplumun mirası niteliğinde kıymetli değerlerdir. Ülken, bu konuyu şu şekilde özetlemektedir:

“Kültür belirli bir toplumun karakterini meydana getiren fikirler, bilgiler, inançlar, teknik mahsulleri, davranış ve tavır tipleri sistemidir. Kültürün saklanması ve kazanılması biyolojik değil sosyal bir süreçtir, bunun için de bazen ona ‘toplum mirası’ denir” (1969: 185).

Anadolu coğrafyasında, kültürel değerlerin yoğun olarak görüldüğü 3 dönemden bahsetmek mümkündür. Bunlar “Geçiş Dönemleri” olarak adlandırılan doğum, evlenme ve ölüm dönemleridir. Bireyin eski durumundan yeni durumuna evrilmesi sırasında gerçekleştirilen, yaşadığı toplumun kültüründe var olan gerek geleneksel gerekse dini uygulamalar ve ritüellere geçiş dönemlerinde rastlanmaktadır. “Geçiş dönemlerinde uygulanan ritüellerin insanı ileriki yaşamında da etkileyebileceği inancından ötürü bu aşamalarda insan dinsel-büyüsel birtakım törenler eşliğinde bazı işlemlere tabi tutulmaktadır” (Abalı, 2019: 27). “Doğum merasimi, toy (düğün) merasimi, yas (hüzün) merasimi tarihin ilk devirlerinden beri Türk dünyasında yaşamaktadır. Bu merasimlerin her biri ayrı âdet, gelenek, inanç ve uygulamalarla zenginleşmiştir” (Yoloğlu, akt. Eroğlu, 2008: 64).

1) Doğum Dönemi

Bir bebeğin dünyaya gelişi anne babanın toplum içindeki statüsünü değiştirmekle birlikte aynı zamanda soyun devamlılığı ve aile nüfusunun artışı anlamına gelmektedir. Nüfusunun artması ailenin toplum içindeki gücünü artırmakla birlikte, bu kalabalıklaşma soyunun devamlılığını da garantiler niteliktedir.

“Dünyaya gelen her çocuk sadece anne ve babasını değil tüm yakınları da sevindirmiştir. Çünkü her doğum soyun sayısını artırmakta ve bu artışta gücün artması anlamına gelmektedir. Özellikle küçük topluluklar, nüfusun çokluğu oranında kendilerini güçlü hissederler. Diğer yandan doğum anne ve baba olan bireylere duyulan saygınlığı artırır. Eğer bir sorundan dolayı çocuk olmuyorsa hem kadın hem de erkek toplum tarafından küçümsenir” (Örnek, 2000: 131).

2) Evlenme Dönemi

Evlenme, kişilerin toplumun yapı taşı olan aile olmaya karar vermesiyle başlayan geleneksel ve dini uygulamaları barındıran ikinci dönemdir. “Evlenmek yani aile olmak Türklerde bağımsızlığın ve kişinin birey olmasının kabulü noktasında önemli bir geçiş noktası olduğu kadar üremenin, kültürün ve devletin devamlılığını sağlayacak olan aracın yani yeni bir ailenin oluşum safhası olması nedeniyle de önemlidir” (Karaboğa,2008: 6).

Evlenme, doğum ve ölüm dönemlerine kıyasla daha zengin ve yörelere göre farklılık gösteren çeşitli ritüellere ve uygulamalara sahiptir.

3) Ölüm Dönemi

Tüm canlıların kaçınılmaz gerçeği olan bu dönemde daha çok inancın etkisiyle bireylerin acısını ve üzüntüsünü hafifletmek amacıyla ölen kişiyi sonsuza uğurlarken gerçekleştirdikleri ritüeller ve uygulamalar yer almaktadır.

Geçmişten günümüze devam eden bu 3 dönemde yer alan ritüeller, yaşam şartlarının getirmiş olduğu değişimlerden etkilenmektedir.

Geçiş Dönemlerinde Kültürel ve Müzikal Değişimler

Kültür zaman içerisinde farklılaşabilen bir kavramdır. Toplumun sahip olduğu maddi ve manevi olanaklarında meydana gelen farklılaşmalar kültürel değişimlerine de sebep olmaktadır. İnsan yaşamının başından sonuna kadar olan ve zengin kültür unsurlarını barındıran geçiş dönemlerinde de kültürel değişimlere rastlanmaktadır.

“Kültür zaman içinde değişime açık bir olgudur ve bu değişimden kaçınmak mümkün değildir. Kültür etkileşim halinde bulunduğu toplumlardan ve kitle iletişim araçlarından kültürel anlamda etkilenmeye açıktır. Geçiş dönemleri kültürel belleğin yansıma imkânı bulduğu önemli olaylardır. Doğumdan ölüme uzanan geçiş dönemleri, içinde yaşatıldığı toplumun kültürel hayatını yansıtır. Bu anlamda kültürel değişimin yansımalarını geçiş dönemlerinde görmek mümkündür” (Ergöz, 2019:72).

Anadolu'da kültürel değişimlere sebep olan birçok farklı durum söz konusudur. Bu değişimleri en çok etkileyenleri; köyden kente göçler, popüler kültür, teknolojinin gelişimi, maddi ve manevi durumlardaki farklılaşmalar şeklinde sıralamak mümkündür.

Toplumların farklılaşan yaşam şartlarına bağlı olarak değişen bakış açıları, müzikal beğenilerini ve üretimlerini de paralel olarak etkilenmektedir. Popüler kültür hem müziklerinin değişmesine hem de kuşaklar arası aktarılan değerlerin zaman içerisinde kaybolmasına sebep

olmaktadır. Bu nedenle yöresel kültür ürünlerinin kayıt altına alınması son derece büyük önem taşımaktadır. TRT repertuvarında ve akademik çevrelerde çok sayıda çalışma yapılmış olmakla birlikte hala derlenmesi ve kültür ürünleri arasına alınması gereken çok sayıda türkü olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmada Manavgat Taşağıl Mahallesi'nde Geçiş Dönemlerinde yer alan müzikal ve kültürel değişimler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Manavgat Taşağıl Mahallesi

Taşağıl Manavgat ilçesine 22 km, Antalya ili merkezine 55 km uzaklıkta bulunan bir mahalledir. Taşağıl'ın tarihi 1500'lü yıllara dayanmaktadır. Cumhuriyet'in ilanından sonra Antalya il olmuş ve Taşağıl Manavgat kazasına bağlı bir nahiye olarak kayıtlara geçmiştir. 1940 yılında yapılan nüfus sayımında ise Taşağıl bucak olarak kayıtlara geçmiştir. Geçmişten günümüze kaza, bucak, belde gibi yerleşim yeri kavramlarıyla adlandırılan Taşağıl, 31.03.2014 tarihinde 6360 sayılı Büyükşehir Kanunu ile belde statüsünden Manavgat'a bağlı mahalle konumuna gelmiştir.

Amaç Önem ve Sınırlılıklar

Çalışmada geçiş dönemlerinde yer alan uygulamalar, 2 adet türkü ve 1 adet ağıt kaynak kişilerden derlenmiştir. Ortaya çıkan değişimlerin kayıt altına alınıp analiz edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kültürel mirasın korunması ve bu mirasın zaman içerisinde yaşadığı değişimlerin tespit edilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma nitel bir araştırma olan alan araştırması yöntemiyle hazırlanmıştır. "Alan çalışması, araştırmacının 'alan' olarak tanımladığı yerde görerek, duyarak, gözlemleyerek, katılarak bilgi edinmesi ve böylece eylemlerin, sözel ifadelerin, kısaca topluluğu saran tüm olay ve olguların anlamlarına vakıf olma çabasıdır" (Karahasanoğlu ve Yavuz,2015: 59).

Ayrıca alanda, gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemleri kullanılarak derlemeler yapılmış ve analiz edilmiştir.

Gözlem bireysel bir deneyimdir; araştırmacının becerisi, bilgisi ve deneyimiyle şekillenir. Gözlemin bileşenleri, yani fiziksel çevre, mekân, nesnelere, aktörler, cinsiyetler, dış görünüşler, benimsenen roller, rutinler, zaman, hatta sesler ve duygular nitel araştırmalarda daha önemlidir. Dolayısıyla nitel çalışmalarda gözlemcinin kendi düşünceleri, ön kabullerini ve ön yargılarını denetleyebilir olması gerekir (Karahasanoğlu ve Yavuz, 2015: 18).

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme kapsamında kaynak kişilere yöneltilecek olan sorular çalışmanın amacına uygun olarak belirlenmiştir. “Yarı yapılandırılmış görüşmede soruların ifade biçimleri oldukça esnek, konuşma düzeyi araştırmacı tarafından ayarlanabilir, soruların sırasını değiştirebilir (Ocak,2019:238).

“Yarı yapılandırılmış görüşme yöntemini kullanacak olan araştırmacılar daha önceden yazılı bir görüşme kılavuzu geliştirirler. Görüşme kılavuzu, çok spesifik ve özenle seçilmiş sözcüklerden oluşan sorular olabileceği gibi, görüşmede bahsedilmesi gereken konuların bir listesi de ekinde olabilmektedir. Sorular, araştırma sorularını ve amacıyla ilgili konuları kapsamaktadır. Bu görüşme stratejisi araştırmacıya belirli ölçüde serbest hareket edebilme inisiyatifi sağlamaktadır” (Güçlü,2019:104).

“Müzikal analizin tanımıyla ilgili farklı görüşler oluşmuştur. Bunlar arasında ‘formal[set] teoride müziğin içkinleşmesi’ (Dipert ve Whelden, 1978, s. 50), ‘icra için talimat’(Cone, 1960, s. 174) , ‘bir kişinin parçaları betimleme yolu’ (Hanninen, 2004, s. 181) müzik teorisinde ‘bilgiyi üretme yolu’ (McCreless, 1997,s.294) yer alır’ (Türkmen, 2020: ders notları).

Manavgat Taşağıl Mahallesiinde Geçiş Dönemleri

1.Doğum Dönemi

Yörede hamile kadın, bebek sahibi olacağını çevresine, nazar değmesi durumuna karşı 3 ay sonra söylemektedir. Anne adayının, bayan arkadaşları veya akrabaları tarafından bebeğin cinsiyetini tahmin etmek için oturacağı yere bıçak ve makas saklanır. Bıçağın üzerine oturursa erkek çocuk, makasın üzerine oturursa kız çocuk sahibi olacağına inanılır.

Günümüzde doğum öncesi geleneklerinde bir takım değişiklikler olduğu gözlenmektedir. Bebeğin cinsiyetini tahmin etmek yerine doktorda öğrenmek veya çok sık olmamakla birlikte “baby shower” adı verilen cinsiyet tahmin eğlenceleri düzenlemek günümüz doğum öncesi gelenekleri arasında yerini almaktadır.

Mahallede, bebeğin göbek bağı, düştükten sonra hangi mesleği yapması isteniyorsa, mesleğin gerçekleştirildiği alanın toprağına gömülür. Göbek bağı düşen bebeğe daha sağlıklı olacağı inancıyla bebek tuzlaması adını verdikleri uygulamayı gerçekleştirirler. Bu süreçte yeni doğum yapan lohusa kadına al basması yaşamaması için kırmızı yazma bağlanır. Kırk günü tamamlayan bebeğe kırklama uygulaması gerçekleştirilir. Bebek doğunca 40 tane taş

toplanır ve kovaya su ile birlikte konulur. Bebeğin her yıkanmasında dualar eşliğinde bu kovadaki sudan her gün bir taş eksilir. Kırkıncı gün gelmeden bir gün önce tüm taşlarla yıkanarak kırklama işlemi yapılır. Mahalle halkı ile yapılan görüşmelerde, bebeğin kırkı çıkana kadar yapılan bu uygulamaların günümüzde kısmen varlığını sürdürdüğü gözlenmiştir.

2. Evlenme Dönemi

Mahalle de evlilikler eskiden görücü üsulu olurken günümüzde bireyler evleneceği kişilere kendisi karar vermektedir. Nişan töreni gerçekleştirilmeden önce urba (kıyafet) almaya gidilir. Kız için alınan urbalar erkeğin ailesine, erkek için alınan urbalar kızın ailesine verilir. Nişanın yapılacağı gün erkek tarafı, gelin adayına alınan kıyafetleri giymesi için götürür. Mahallede düğünler genellikle iki gün olur. Cuma günü erkek tarafının evine dualar eşliğinde bayrak dikilir. Cumartesi günü kız evinde bayanlar arasında kına gecesi, erkek evinde erkekler arasında eğlence yapılır. Kına gecesinde gelini ve arkadaşlarını eğlendirmek için bayanlardan birisi erkek kılığına girer. Eğlence devam ederken, kına türküleri eşliğinde geline, bekâr bir arkadaşıyla beraber üzerlerine al yazma örtülerek kına yakılır. Bu tören bittikten sonra takılar takılır ve eğlenceye devam edilir. Ertesi gün kız tarafına hediyeler getirilir ve yöresel müzik eşliğinde yemekler yenir. Öğle namazı kılındıktan sonra erkek tarafı davul zurna eşliğinde gelini almaya gelirler. Gelinin beline babası tarafından kırmızı kuşak bağlanır ve gelin evden dualarla çıkar. Damadın evine varınca geline *indirmelik* verilir.

Mahallede düğünler günümüzde birinci gün kına gecesi, ikinci gün düğün salonunda düğün şeklinde gerçekleştirilmektedir. Yöreyle ait müziklerin yerini artık org ve elektro bağlama gibi çalgılarla icra edilen “Ankara havaları” veya popüler müzikler almıştır. Yapılan görüşmelerde bu geleneklerinde kısmen devam ettiği dile getirilmiştir.

3. Ölüm Dönemi

Mahallede ölüm olayı ölen kişinin evi dışında bir yerde gerçekleşirse cenazeyi almaya giden araca ekmek konulur. İnanışa göre eğer araca ekmek konulmaz ise araç yavaş gider ve eve hemen gelemez. Cenazeyi yıkamak için büyük kazanlar içinde odun ateşinde su kaynatılır. Yanan ateşin odunlarına elle dokunulmaması gerektiğine ayakla ölçmek gerektiğine inanılır. Sular kaynarken ölen kişinin yakınları ve komşuları üzüntülerini yakımla ifade ederler. Yakımın sözleri doğaçlama söyledikleri cümlelerden oluşur. Cenaze yıkandıktan sonra, gömülmek üzere mezara gitmeden önce evdekilere hakkınızı helal ediyor musunuz diye sorarlar. Cevap alındıktan sonra dualar edilir ve ışıklık parası ismini verdikleri

çocuklara para dağıtma ritüeli gerçekleştirilir. Cenaze mezara taşınırken tabutu çok sallanır ise hemen ardından bir kişi daha ölecek diye düşünülür. Ölen kişinin kefenine yağmur damlası düşerse 40 gün boyunca yağmur yağacağına inanılır Ölüm dönemi ritüellerinin günümüzde kısmen devam ettiği mahalle halkı tarafından ifade edilmiştir.

Araştırma kapsamında geçiş dönemlerine ait 2 adet kına türküsü 1 adet ağıt derlenmiştir.

Yöresi:
Manavgat/Taşagül
Kimden Alındığı:
Fatma Arı
Süre:
♩ = 110

GELİNE BAKIN GELİNE

Derleyen:
Çiğdem Yöntem
Derleme Tarihi:
01.08.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem

Ge li ne ba kın ge li ne
ge li ne ba kın ge li ne
Kı na lar ya
kın e li ne Yağ lık lar
so kun e li ne
Da ya na maz a na ca ğı
Ay rı düş tü sı la cı yı

Geline bakın geline
Kınalar yakın eline
Yağlıklar sokun eline
Dayanamaz anacığı
Ayrı düştü sılacıyı

Hopladı getti eşığı
Sofrada kaldı gaşığı
Gızlar evin yakışığı
Dayanamaz anacığı
Ayrı düştü sılacıyı

Bir incecik çay bulanır
Bulanır da dört dolanır
Analar besler el gürlenir
Dayanamaz anacığı
Ayrı düştü sılacıyı

Eserin Sözel Özelliklerinin İncelenmesi

“Geline Bakın Geline” adlı türkü kına türküleri içerisinde değerlendirilmektedir. Yapılarına göre incelendiğinde ise bentleri üçlükle kurulan kavuştakları 2 dize olan türkü olarak tespit edilmiştir. Bentleri ve kavuştakları hece ölçüsünün 8’li kalıbıyla yazılmıştır. Uyak düzeni :1. Kıta: aaabb

2.Kıta: cccbb

3.Kıta: dddb

Eserin Müzikal Özelliklerinin İncelenmesi

Eserin 9/16’lık ritmik yapıda olduğu tespit edilmiştir. Ses dizisi incelendiğinde karar sesinin la, güçlü sesinin ise re olduğu ve ses genişliğinin la-sol arası 7 sesten oluştuğu görülmektedir.

Eserin biçim analizi yapıldığında tek cümleli biçimden oluştuğu tespit edilmiştir. Tek cümleli biçim, “Bu biçim içinde ezgilendirilmiş bir eser ise, bir cümleden, bazen de bir söylemden oluşur. Böyle bir eserin seslendirilmesi sonucu, tam bir bitiş etkisi oluşur” (Akdoğan, 1995: 71) şeklinde tanımlanmaktadır.

Biçim : a (a₁ + a₂)

Ölçü Sayısı : (1-22) (1-10 + 11-22)

“Geline Bakın Geline” Adlı Türkünün Ses Dizisi

Yöresi:
Manavgat/ Taşağıl
Kimden Alındığı:
Fatma Arı
Süre:

♩ = 110

BİZ GİDERKEN EKİNİMİZ BÜYÜDÜ

Derleyen:
Çiğdem Yöntem
Derleme Tarihi:
01.08.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem

Biz gi der ken e ki ni miz Bü yü dü ba lam
bü yü dü ba lam bü yü dü
Gö rü nü yor an nen gi lin Sö ğü dü ba lam
sö ğü dü ba lam sö ğü dü

Biz giderken ekinimiz
Büyüdü balam büyüdü
Görünüyor annengilin
Söğüdü balam söğüdü

Bu muydu mahallelerin
Yiğidi balam yiğidi
Ayrıdır deli gönül
Ayrana balam ayrana

Kız vermezler gocalinin
Bayram'a anam bayrama
Ayrıdır deli gönül
Ayrana balam ayrana

Eserin Sözel Özelliklerinin İncelenmesi

Yörede tespit edilen “Biz Giderken Ekinimiz Büyüdü” adlı türkü kına türküleri içerisinde değerlendirilmektedir. Yapılarına göre incelendiğinde ise bentleri dörtlükle kurulan kavuştaksız türkü olarak tespit edilmiştir. Hece ölçüsünün 8’li kalıbıyla yazılmıştır. Uyak düzeninde bir kararlılık olmadığı görülmektedir.

Eserin Müzikal Özelliklerinin İncelenmesi

Eserin 4/4’lük ritmik yapıda olduğu tespit edilmiştir. Ses dizisi incelendiğinde karar sesinin la, güçlü sesinin ise re olduğu ve ses genişliğinin la-mi arası 5 sestem olduğu gözlenmektedir. Eserin biçim analizi yapıldığında tek cümleli biçimden olduğu tespit edilmiştir.

Biçim : a (a1 + a2)

Ölçü Sayısı : (1-5) (1-2 + 3-5)

“Biz Giderken Ekinimiz Büyüdü” Adlı Türkünün Ses Dizisi

Yöresi:
Manavgat/Taşağıl
Kimden Alındığı:
Saadet Aydın
Süre:
-

ALLI GELİN (Ağıt)

Derleyen:
Çiğdem Yöntem
Derleme Tarihi:
04.07.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem

Al lı ge lin di yen be ni din le sin

A cı mı du ya nın kal bi in le sin

Za lım şö för be ni be ni ney le sin

A na ma söy le yin a nam ağ la sın

Tak si bo zul du ar dı ya ba kar

Za lım şö för be ni a lın ca ka çar

Al lı ge lin di yen be ni ney le sin

A na ma söy le yin a nam ağ la sın

Eserin Sözel Özelliklerinin İncelenmesi

Yörede derlenen ağıt örneği incelendiğinde nazım birimi olarak 4'lük kullanılmıştır. Hece ölçüsünün 11'li kalıbıyla yazılmıştır. İlk kıtanın son dizesi olan “Anama söyleyin anam ağlasın” 2. kıtanın sonunda aynen tekrar etmektedir.

Uyak düzeni:

1.kıta: aaaa

2.kıta: bbaa

Eserin Müzikal Özelliklerinin İncelenmesi

Eserin serbest ritmik yapıda olduğu tespit edilmiştir. Ses dizisi incelendiğinde karar sesinin la, güçlü sesinin ise re olduğu ve ses genişliğinin la-sol arası 7 sestem olduğu gözlenmektedir.

“Allı Gelin Ağıtı’nın(Yakımın)” Ses Dizisi

Sonuç ve Öneriler

Bugün en çok yakınılan kültürel değerlerin giderek azalması durumunun, benzer çalışmalarla kayıt altına alınabileceği düşünülmektedir. Günümüz şartlarının sağlamış olduğu imkânları fırsata çevirip toplum mirasımız olan kültürel değerlerimizi, kuşaklar arasında daha kalıcı hale getirebiliriz. Bu kapsamda toplumun sanat kaygısı gütmeden, özünü özenle ifade edebildiği bu değerler geçmiş ile gelecek arasında bağ kurulması ve kayıt altına alınarak bilimsel değerlendirmelerle gelecek nesile aktarılmalıdır.

Kaynakça

Abalı, İ. (2019). *Koçarlı (Aydın) Halk Kültürü*. İstanbul: Hiper Yayın.

Akdoğu, O. (1996). *Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler*. İzmir/ Bornova: Ege Üniversitesi Basımevi.

Ergöz, R. (2019). *Bitlis'te Geçiş Dönemleri (Doğum - Evlenme- Ölüm)*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ardahan.

Eroğlu, E. (2008). *Prizen Türk Halk Kültüründe Geçiş Dönemleri (Doğum-Evlenme-Ölüm)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Güçlü, İ.(2019). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karaboğa, F. (2008). *Evlenme Geleneğinin Değişen Karakteri Üzerine Bir İnceleme: Sanal Ortam ve Evlenme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Karahasanoğlu, S. ve Yavuz, E. D. (2015). *Müzikte Araştırma Yöntemleri*. 7, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Yayınları Cenker Matbaacılık.

Ocak, G.(2019). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Türkmen, E.(2012). *Müzik Araştırmaları*. Afyonkarahisar: Kocatepe Akademik Yayınevi.

Ülken, H. Z. (1969). *Sosyoloji Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.